

ליהנות בהן דהוי כמו בחוק וא"כ הא מוכרח דהוי נגד ראשיתן :
 [יח] והנה מה שכתבנו בראשית דברינו דכל הפוסקים מודים
 בסדרת הרמב"ם ושלמי גבורים דלעטם דשמה יפיה
 בהם שייך הך חששה גם בערלי והא דס"ל דבערלי מותר הוא
 משום דס"ל דקיי"ל כלישנא קמח דשמה יפנה בהם דשגל סופרים
 הלך אחר המיקל - אמנם אחרי העיון לא נראה כן מדברי החס"ם
 דמצרכות סם פניגי ב"ש וצ"ה דצ"ס סברי דאסור להכניס חפילין
 צבה"כ קבוע אפי' אוהזן בידו וצ"ה סברי דאוהזן בידו כנגד לבו וסם
 ע"כ הניח לא יאחז אדם חפילין כו' ולא ישתין בהם ואחר רבא
 אמר רב שסת הא מני ב"ש היא דלצ"ה כיון דאפי' בקבוע שרי
 לאוהזן בידו כ"ס בערלי ופריד מהא דהניח דברים שהתרחי
 לך כחן חסרתי לך כחן מחי' לכו' אהפילין ההרתי לך בקבוע
 חסרתי לך בערלי דנס לצ"ה חסור משם גיטות דאיכא בערלי
 וגיטא בקבוע ודחי לא חטפה וטפחיים והקשו ההוס' דה"ל הך
 ההרתי לך כחן דמותר בערלי להשתין כשהפילין בראשו חסרתי
 לך כחן בקבוע דאסור לפניה בהן כשהן בראשו ותיירא דהא זה
 לא חגי בצרייתא הא דמותר להשתין ולכן מתיר דמותר יוהר חטפה
 וטפחיים דהניח להדיא בצרייתא כן ומחי' הקשו דלמא מש"ה
 קאמר חטפה וטפחיים כי היכי דלהוי ניחא גם לישנא בהרא
 דמפרש דהטעם דאסור רבא הוי משום שמה יפיה וא"כ גם בערלי
 אסור להשתין כשהם בראשו ומש"ה משני חטפה וטפחיים וניחא
 לכ"ע ומשמע דההוס' ס"ל דגם להך לישנא מותר בערלי דבערלי
 ליכא חשש הפחה ודברי ההוס' הללו לריבין עיון דלמא כהבו
 חסרתי לך בקבוע דאסור לפניה כשהן בראשו והרי בקבוע לכי
 הלבנות אסור לרבא גם להשתין וה"ל להחיס למכזה הכל בלהשתין
 דמותר בערלי ואסור בקבוע כשהן בראשו וצ"ע :

סימן ו

יחקור במזה של כתיבת ס"ת אי גם נשים חייבות כהן מזה אי לא :

הרמב"ם כתב בפרק זין מה' ס"ת מ"ע על כל חיס ואיס
 מירחאל לכתוב ס"ת לעצמו כו' ואע"פ שהניחו לו
 אבותיו ס"ת מזה לכותבה משלו ואם חינו יודע לכתוב אחרים כותבין
 לו וכל המגיה ס"ת אפי' אות אחת ה"ה כאלו כתבו כולו ומלשון
 זה משמע דנשים פטורות ממזה וז' וכן הוא להדי' בסוף ספר
 המלות להרמב"ם דמנה מזה וז' בכלל המלות שאינם נוהגים בנשים :
 ובכ"ע עמד ע"ז ב"ש שאנא חרי' סי' ל"ה דמקין לו לשפור והרי הוי
 מ"ע שאין הזמן נרמא וכתב שם פיר דה"ה דאפילו לדעת רמב"ם
 דס"ל דעיקר מלות כתיבת ס"ת הוא כדי ללמוד בה מ"מ אין
 לפטור נשים מכתובה משום דאינם מחויבים בלימוד דהרי כתבו
 הראשונים דנשים מצרכות ברכות התורה הואיל וחייבות ללמוד
 מלות הנהגות בהן ואי משום דאיכא הרבה מלות שאינם נוהגין
 בהן ח"כ נפטור כל העולם ממזה וז' דהרבה מלות שאינם נוהגין
 אלא בכהנים עכ"ל הש"ח והנה כל דבריו נפלאו ממני דודאי
 דמוכל לומר דמש"ה פטורי ממלית כתיבה משום דאינם במלות לימד
 וכן מלאתי בספר החינוך מזה הרי"ג שכתב וצ"ל ומהו בכל מקום
 ובכל זמן בזכרים שכן חייבין בהלמוד תורה וכמו כן לכתוב אותה
 ולא בנקבות הרי להדי' כן דמשים דאינם בלימוד פטורין מכתובה
 ומה שהקשה ע"ז הש"ח דהא במלות הנהגות בהן חייבות ללמוד
 ואי משום דאיכא שאינם נוהגים בהן ח"כ הא איכא גם בזכרים
 מלות שאינם נוהג רק בכהנים ולא ידעתי שום דמיון לזה בזכרים
 אפי' במלות שאינם נוהג בו היינו שאינם מחויבים לקיימה אצל הא
 מחויב ללמודה דמלות לימוד הא איכא בזכרים על כל המלות
 וגם בספר תורה כהנים מחויב ללמוד דמלות לימוד בזכרים
 הוי על כל התורה כולה והרי מלות כתיבה ס"ת אינו הלוי רק
 בחיוב הלימוד ולא בחיוב הקיום ומש"ה הזכרים חייבים לכותבו
 אצל בנשים הרי מזה שאינם נוהג בה אינו מחויבה ללמודה כלל -
 ועוד נראה בל"ה דגם מה שהקשה מהא דחייבות בלימוד
 מלות הנהגות בהן ורמיתו מהא דכתבו דמצרכות ברכות התורה
 לא קשה כלל וכמו שנבאר : דזה לשון האגור הביאו הב"י בל"ה סי'
 מ"א דנשים מצרכות בה"ה אפי' דנשים אינם חייבות ללמוד ולא עוד

אלא שכל המלמד בהן תורה כאלו מלמדה תיפלות מ"מ הא חייבין
 בפרשה הקרבוט וכל שכן לדעת הסמ"ג דחייבות ללמוד מלות
 הנהגות בהן עכ"ל ואם נפרשם כפשוטם בודאי קשה טובא על
 הסמ"ג דהיאך יעלה על הדעת דנשים חייבות בלימוד ומקרה
 מלא דיבר הכתוב ולמדהם איהם את בניהם ולא את בניהם
 ובמס' קידושין דף כ"ט אמרינן דאשה אינה מחויבת ללמוד את
 בנה תורה דכתיב ולמדהם וכתיב ולמדהם מי שמונה ללמוד
 מלוה ללמוד לבנו ואינם דאינם מלוות ללמוד חנים מלוות ללמוד
 את הבן ולהסמ"ג הא גם אשה מחייבת ללמוד במלות הנהגות
 בהן ועוד קשה דהרי בסוטה דף כ"ח הגן חס יס לה זכות הולא
 לה ופריך זכות דמחי' אלימא זכות דתורה הא לא מפקדה אלא
 זכות דמלוה מי מני' כלי האי הרי דלא משכחה בגמ' זכות
 דתורה גבי נשים כלל וגם בחגיגה דף ג' איחא הקהל את העם
 אנשים בלחם ללמוד נשים בלחם לשמוע טף כו' ובידלו ההוס' שם
 דברי הירושלמי דקאמר עלה דלא כבן עזאי דקאמר חייב אדם ללמוד
 את בתו תורה וכן הוא בהוס' סוטה דף כ"ח ד"ה בן עזאי
 וע"ס ואכתי קשה דלמה אמר לשמוע ולא אמר גם בנשים דבאות
 ללמוד מלות ידידו אלא ודאי דגם במלות שניהגות בהן חין בהם
 מלות תלמוד תורה כלל כמו דהוי בלחשים דבאנשים הוי הלימוד
 מ"ע וכמו הנהגת חפילין ובשלומד מקיים מ"ע וגם במלות שאין
 נוהגין בו מ"מ מחויב ללמוד משום מ"ע דתלמוד תורה אצל בנשים
 חין בלימודם שום מזה כלל מלד עצמו רק הסמ"ג כתב דמ"מ
 מחויבים ללמוד מלות הנהגות בהן כדי שחדע היאך לקיימם וזהו
 דמחלק בחגיגה אנשים בלחם ללמוד נשים בלחם לשמוע וכן כתבו
 להדי' ההוס' בסוטה דף כ"ח דהך לשמוע היינו כדי שידעו היאך
 לקיימם יע"ס אצל הלימוד בעצמו לא הוי שום מזה כלל אלא
 ואם כבר בקיאה היא בדינים שלה ויודעת היאך לעשות שוב אינה
 לריבה ללמוד עוד אפי' להסמ"ג וצוה ניחא הא דאיחא בצרכו ד'
 מ"ע דקאמר רב דבאל הזכיר תורה בצוה"ל יאל משום שאינו בנשים
 והקשה המג"א בסי' קפ"ז דהא במלות שמחויבות בהם לריכות ללמוד
 ולפי"ז ניחא דתורה שמחויבין בצוה"ל קאי על עיקר מלות הלימוד
 ולא על קיום המלות וזה לא שייך בנשים והא דכתב האגור
 להסמ"ג מצרכות ברכות התורה אפי' דכתבנו דגם להגדלה
 אינם מקיימות שם מלות בלימודם מ"מ ניחא שפיר דהגדלה
 דכוונת האגור הוא בדרך אחר דס"ל להאגור דנשים יכולות לבקר
 ברכות התורה ואפי' דפטורה וכמו דמצרכות על כל מ"ע שהיו
 גרמא אפי' דפטורות וה"ה לכה"מ ודק דהוי כ"ד דתורה שאין
 מכל מ"ע שה"ז דבכל המלות אפי' דפטורי מ"מ הא ליכא חסורא
 אם הם מקיימים אותם אצל בתורה הא איכא חסורא וכדאמרין
 דלל המלמד בהן תורה כאלו למדה תיפלות וזהו שכתב האגור
 וצ"ל ואפי' דאינם חייבות ולא עוד אלא שכל המלמד בהן תורה פי'
 דהכל הוי חדא קושיא דא"כ הא אינו דומה כלל לשאר מ"ע שה"ז
 מ"מ הרי הם חייבות לומר פרשת קרבוט וצ"ל להסמ"ג דחייבות
 ללמוד מלות הנהגות בהן פי' דחייבות ללמוד כדי שחדע היאך
 לעשות ח"כ הא פשיטא דע"ז לא קאי הך דבאלו למדה תיפלות
 דהרי אדרבה מחויבות הן ללמוד ושפיר מצרכות אפי' דאינה
 מקיימת מזה בלימוד וכמו דמצרכות על כל מ"ע שה"ז וכוין
 דנהפך דבלימודה ליכא מ"ע כלל הרי בודאי דמוכל לומר
 דמש"ה אין עליהם מ"ע של כתיבת ס"ת וכמו דחזין דלא משכחה
 הגמ' בחגיגה טעם על מה דחייבות בסקהל רק משום דבאות
 לשמוע ולא משום לימוד וסבירא דלשמוע הא לא שייך בכתיבת ס"ת :

אמנם

עיקר הדבר לא נהירא כלל לומר דהרמב"ם יפטור
 לנשים משום הך סברא בלי שום ראיה מהגמ' ואפי' ג'
 דהחינוך כתב סברא זו מ"מ י"ל דלא כתב כן רק לטעם דאמאי
 פטורות והוי טעם נכון אצל ודאי קשה הדבר לאומרו דמשום הך
 טעם לחולא יאל להם עיקר הדין ובפרט דהשאלת חרי' שם פיקפק
 על עיקר דברי הרא"ש יע"ס :

[ג] והנראה דבמנחות דף ל"ו איחא חרי' ב"ח אמר רב
 הלוקח ס"ת מן השוק כאלו חטף מלוה מן השוק
 ופרש"י ומזה עבד אצל אי כתב הוי מלוה יתירה הרי דס"ל לרש"י
 דעיקר מלות כתיבת ס"ת דאורייתא יואל גם בקנה ס"ת רק דלא